

30 lecie Rady Głównej Instytutów Badawczych

Informacja prasowa

RADA GŁÓWNA
INSTYTUTÓW BADAWCZYCH

W roku 2022 przypada 30 lecie Rady Głównej Instytutów Badawczych (RGIB) – organizacji, która reprezentuje obecnie 91 instytutów badawczych w Polsce prowadzących badania naukowe na rzecz gospodarki, infrastruktury, środowiska, rolnictwa, medycyny oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa i nauk humanistycznych. Z tej okazji, **12 września 2022 r.**, podczas uroczystego posiedzenia Rady, które obędzie się w Auli Politechniki Warszawskiej, zostaną wyróżnione najbardziej innowacyjne i prężnie działające placówki. Podczas uroczystości będzie także okazja do zapoznania się z najnowszymi osiągnięciami wielu instytutów badawczych, których liczne rozwiązania tworzone w zakładach naukowych, pracowniach, laboratoriach badawczych służą polskiemu społeczeństwu.

Rada Główna, której od tego roku przewodniczy prof. Henryk Skarżyński, reprezentuje interesy środowiska badawczego w kraju i za granicą oraz uczestniczy w polityce gospodarczej i społecznej, a w szczególności naukowej i innowacyjnej.

Rada Główna ma za zadanie przedstawiać organom administracji państwowej swoje opinie i postulaty, mające na celu rozwiązywanie problemów wspólnych dla środowiska instytutów, jak również dla rozwoju nauki, poprawy innowacyjności i efektywności gospodarki, rozwoju kadr badawczych, a w szczególności młodych naukowców czy badań i wdrożeń innowacyjnych technologii.

- Obejmując funkcję Przewodniczącego Rady Głównej Instytutów Badawczych powiedziałem, że jestem zaszczycony, że mogę reprezentować środowisko badawcze zgromadzone w tak licznej grupie jednostek naukowych i działać na jego rzecz, a tym samym mieć wpływ na promocję polskiej nauki i wdrożeń w świecie. Przede mną Radą Główną kierowali znakomici naukowcy, badacze, osoby, które dokonały wielu wdrożeń w różnych obszarach gospodarki. – mówi prof. Henryk Skarżyński.

W ciągu 30 ostatnich lat pozycja poszczególnych instytutów ewaluowała będąc odzwierciedleniem otaczającej rzeczywistości i bardzo dużych zmian, jakie zachodziły w tych latach w naszym kraju. Można stwierdzić, w wielu przypadkach były to rewolucyjne zmiany w praktycznie wszystkich obszarach życia społecznego, które miały ogromny wpływ na funkcjonowanie całej nauki w tym tej, rozwijanej w instytutach badawczych.

- Zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne nie omijały instytutów badawczych. – dodaje prof. H. Skarżyński – Zmieniające się prawo nie zawsze gwarantowało stabilne, kadencyjne,

a tym samym przewidywane dla kadry instytutu i otoczenia, kierowanie poszczególnymi jednostkami. Ostatnia istotna reforma w nauce pozwoliła na wyłonienie nowej struktury zarządzania i kierowania większymi zespołami badawczymi, które mają szansę na konkurowanie o środki finansowe na arenie międzynarodowej i krajowej. Kilka lat funkcjonowania Sieci Badawczej Łukasiewicz nie pozwala na wyciągnięcie daleko idących wniosków. Zgromadzonym tam zespołom badawczym i pojedynczym liderom oraz kierownictwu należy życzliwe kibicować, by zamiary i cele, które były u podstaw powołania sieci przyniosły spodziewane efekty, dały jasny, pozytywny przekaz takiej udanej fuzji dla innych. Zdajemy sobie sprawę, że często – nie do końca zrozumiała konkurencja na arenie krajowej wytrąca napęd, który powinien być skoncentrowany do działań zewnętrznych i konkurowania o granty naukowe na arenie międzynarodowej. Należy odnotować, że pewne pozytywne zmiany w prawie, formalnie dają możliwość zacieśnienia współpracy międzyinstytutowej i międzyośrodkowej pozwalającej na uzyskanie lepszych efektów. To może i powinno być jedną z podstaw dobrego, efektywnego wykorzystywania środków oferowanych na badania i rozwój nauki przez NCN, NCiBR, ABM oraz instytucje unijne. – mówi prof. Henryk Skarżyński.

Instytuty badawcze reprezentowane przez Radę Główną nie działają w izolacji. Przez dziesięciolecia i obecnie stanowią bazę dla działalności dydaktycznej wielu uniwersytetów i szkół wyższych. Takim mocnym przykładem są chociażby instytutu medyczne, bez których w Warszawie, ale nie tylko, byłoby trudno wyobrazić sobie prowadzoną na wysokim poziomie dydaktykę i praktyki przed dyplomowe w różnych specjalnościach lekarskich i zawodach medycznych. Ta współpraca przynosiła i przynosi wymierne korzyści dla każdej ze stron. Pozwala lepiej wykorzystywać zaplecze aparaturowe, potencjał badawczy i wdrożeniowy. Przede wszystkim lepiej poznają się sami naukowcy, których zespoły stają się bardziej kreatywne w rozwoju młodych kadr medycznych.

30 lat funkcjonowania Rady Głównej to nie jeden, a raczej kilka okresów, które można wydzielić na zasadzie – od reformy do reformy. Istotną bolączką całej nauki w naszym kraju, co również odnosi się do instytutów jest zapewnienie stabilnego finansowania. Przy takich nakładach, jak obecnie, trudno jest oczekiwać spektakularnych sukcesów. Jeżeli one są, a są, to efekt wielkiej pracy zespołów, otwartych głów liderów, a czasami sprzyjających okoliczności i zwykłego szczęścia, które zawsze jest potrzebne każdemu naukowcowi.

- Potwierdzeniem, że potrafimy dużo niech będzie Instytut kierowany przeze mnie, w którym od prawie 20 lat wykonywanych jest najwięcej na świecie operacji poprawiających słuch i dokonało się wiele przełomów w światowej nauce i medycynie – mówi prof. H. Skarżyński - Takich zespołów instytutowych jest więcej. Przez ostatnie cztery lata niezwykle aktywnie włączyły się one, wraz z całą Radą, w organizację kolejnych edycji Kongresu „Zdrowie Polaków”, kreując postawy prozdrowotne wśród Polaków i promując w kraju i na świecie najnowsze wdrożenia naukowe.

Bez postępów w nauce i bez wdrożeń naukowych nie będzie dynamicznego rozwoju żadnego społeczeństwa – naszego polskiego także. Dlatego jednym z priorytetów działalności Rady Głównej na najbliższe lata będzie koncentracja na maksymalnym wykorzystaniu potencjału, który posiadają instytuty badawcze, a także na owocnej współpracy z organami rządzącymi,

samorządami, uniwersytetami i szkołami wyższymi, towarzystwami naukowymi i organizacjami pozarządowymi, by jak najlepiej realizować politykę naukową i innowacyjną Polski.

Instytuty badawcze to nie prehistoria, ale przede wszystkim przyszłość. Nie możemy w pierwszej kolejności w tym trudnym czasie zawieść pokładających w nas nadzieje tysięcy współpracowników. Stanowią oni wraz z zapleczem infrastrukturalnym ogromny kapitał, który musi być widziany i doceniany, nie tylko w kraju lecz i na arenie międzynarodowej.

Poprzedni Przewodniczący Rady Głównej:

Jednym z inicjatorów utworzenia reprezentacji ówczesnych jednostek badawczo-rozwojowych był prof. Paweł Szewczyk, który został wybrany pierwszym Przewodniczącym Rady Głównej Jednostek Badawczo-Rozwojowych i kierował Radą w latach 1992-1995. To był trudny okres transformacji naszej gospodarki, w którym polskie przedsiębiorstwa były prywatyzowane, ale niekiedy bez potrzeby utrzymania ich polskiego zaplecza badawczego. W tym czasie prof. Paweł Szewczyk mocno akcentował potrzebę utrzymania i wzmocnienia potencjału polskich jednostek badawczo-rozwojowych.

Prof. Jerzy Wasilewski kierował Radą w latach 1995-1998. Główną uwagę zwracał on na to, że potencjał jednostek badawczo-rozwojowych nie był wówczas odpowiednio wykorzystywany i wnioskował o wyraźne określenie roli tych jednostek w założeniach polityki naukowej i proinnowacyjnej Polski. Inicjował także działania mające na celu współpracę jednostek badawczo-rozwojowych z innymi jednostkami naukowymi, np. uczelniami.

Prof. Zbigniew Śmieszek kierował Radą w latach 1998-2007. Podejmował działania, które miały na celu umocnienie jednostek badawczo-rozwojowych jako pionu nauki ukierunkowanego na badania stosowane, tworzenie i wdrażanie nowych polskich technologii oraz rozwój innowacyjności jako podstawy gospodarki opartej na wiedzy w warunkach silnej konkurencji międzynarodowej. Służyło temu wiele inicjatyw Rady bardzo ważnych w okresie poprzedzającym wejście Polski do Unii Europejskiej i w początkowym okresie uczestnictwa naszego kraju w Unii.

Prof. dr hab. inż. Leszek Rafalski był trzecim przewodniczącym Rady Głównej Jednostek Badawczo-Rozwojowych, które przyjęły obecną nazwę Instytutów Badawczych, w latach 2007–2022, czyli przez 5 kadencji. We współpracy z Radą powstał wówczas projekt nowoczesnej ustawy o instytutach badawczych przyjęty przez Sejm w 2010 roku. Rada uczestniczyła także aktywnie w pracach nad projektem Sieci Badawczej Łukasiewicz, przyjętym przez Sejm w 2019 roku oraz prezentowała aktywność instytutów badawczych w działalności na rzecz bezpieczeństwa Państwa.